

Jämsän Seudun Pystykorvien alkutaipaleet

70-luvun puolivälin paikkeilla Jämsän seudun runsastuva hirvikanta sai paikalliset metsästäjät hankkimaan puhdasrotuisia hirvikoiria ja kouluttamaan niistä käytännön jahtikoiria. Toki paljon aikaisemminkin hirviä oli metsästetty Jämsän alueella koirilta. Mainittakoon **Taneli Konkolan** omistama suomenpystykorvauros *Söpö*, joka oli 1950 ja 60-luvun taitteen huippukoira käytännön metsästyksessä että hirvenhaukkukokeissa. **Eino Anttilan Tessu** oli loistava käyttökoira. **Ilmari Suomisella** oli aikanaan useita hyviä hirvikoiria, nämä muutamain vain mainitakseni. Hirvikoirien koetoimintaa harrastettiin myös jo siihen aikaan. Ylituomaripätevyyden olivat hankkineet tuolloin **Kalervo Kaislo** ja **Mauri Säntti**.

Vuosi 1975 oli taitekohta, jolloin alkoi tapahtua. Harmaanorjanhirvikoiria oli saavuttanut vankan jalansijan suomalaisten hirvenmetsästäjien apurina käytännön metsästyksessä sekä yhä lisääntyvässä koetoiminnassa. Koskenpääläinen **Matti Lappalainen** hankki pennun, harmaanarttu *Kruunupään Hilun*(*valokuva galleriassa*), ja samoin tekivät toisistaan tietämättä jämsäläiset **Tuomo Laine** ja **Aimo Enroos**, edellinen haki Kruunupään kennelistä urospennun, joka sai nimekseen *Kruunupään Tate*, ja jälkimmäinen haki samasta kennelistä urospennun, joka ei kuitenkaan ollut Nummijärven kasvatti, sen nimeksi tuli ilman kennelnameä *Ara*(*valokuva galleriassa*). Nämä kolme koiraa haukkuivat itsensä käyttövalioiksi vuoden -77 aikana ja Kruunupään Hilusta tuli kaksoisvalio seuraavana vuonna. Näiden kolmen koiran innoittamina polkaistiin Jämsän alueella käyntiin järjestäytynyt hirvikoiratoiminta. Matti Lappalaisen Hilu menestyi myös näyttelypuolella, siitä tuli kaksoisvalio ja sen jälkeläiset niittivät mainetta myöhemminä vuosina. Kruunupään Hilun jälkeläisistä kannattaa mainita **Pauli Mäen** kaksoisvalio u. *Pörri*, Matti Lappalaisen itselleen jättämä kaksoisvalio, Messuhallin voittaja u. *Tomi* sekä **Viljo Perälän** käyttövalio *Peni*, jota Esko Nummijärvi kehotti käyttämään aikanaan enemmän jalostukseen.

Jämsän Seudun Ajokoirayhdistys oli pitkään tehnyt työtä suomenajokoirien parissa. Yhdistyksen jäsenmäärä oli 70-luvulla toisella sadalla ja suomenajokoira oli suosittu metsästyskoira, jota todistirekisteritilastojen kärkipaikka jo silloin. Jälkeen päin ajateltuna, oli oikea ratkaisu, että hirvikoiratoiminnan järjestäytyminen aloitettiin Jämsässä v. 1977 paikallisen Ajokoirayhdistyksen jaostona. Se mahdollisti koe- ja kurssitoiminnan käynnistämisen välittömästi.

Tämä on suora lainaus v. 1977 pystykorvajaoston toimintakertomuksesta: *“Pystykorvajaoston perustava kokous pidettiin Martin Motellissa 24. 4. 1977. Sitä ennen oli käyty neuvotteleva kokous pystykorvamiesten ja Ajokoirayhdistyksen edustajien kesken sekä saatu Ajokoirayhdistyksen vuosikokoukselta hyväksyvä päätös pystykorvajaoston perustamiselle.*

Jaoston toimikuntaan ovat perustamisvuonna kuuluneet seuraavat henkilöt: Aimo Enroos kokoonkutsujana, jäsenenä Kalle Hakala, Matti Lappalainen, Erkki Kyrö, Tuomo Laine varainhoitajana, Pentti Siljander, Kauko Kopsala, sekä Pekka Valta on toiminut kokouksissa sihteerinä.”

Ensimmäisen toimintavuoden keväällä järjestettiin hirvenmetsästyskokeiden tuomarikurssi, osanottajia oli 18, heistä 8 suoritti harjoittelut syksyn kokeissa ja valmistuivat samana vuonna

palkintotuomareiksi. 30 vuoden ajan on kursseja järjestetty vuosittain, joinakin vuosina on ollut kaksikin kurssia. Kahdet hirvenmetsästyskokeet järjestettiin myös ensimmäisenä toimintavuotena. Niihin osallistui 17 koiraa. Varsin kuvaavaa koirien tasosta oli se, että jo ensimmäisenä jaostovuotena 2 koiraa selvitti tiensä lännen lohkon valintakokeisiin. Kruunupään Hilu ja Kruunupään Tate olivat nämä koirat, jotka aukoivat uraa tuleville arvokisoihin osallistujille. Silloin ei vielä auennut tie jatkoon, mutta työ hirvikoirien parissa jatkui ja tuloksia on vuosien aikana saavutettu ja arvokkaita voittoja tuotu kotiin.

Hirvikoiratoiminta lähti siis alusta alkaen rivakasti käyntiin. Lähtökohdat olivat hyvät, löytyi innokkaita harrastajia, löytyi hyviä hirvikoiria, ja sitä kautta saatiin lisää koiranomistajia mielenkiintoisen harrastuksen pariin. Vaikka toiminta käynnistettiin muutaman innokkaan hirvikoiramiehen toimesta, sitä ei aloitettu suinkaan nurkkakuntaisesti. Jaoston toimikuntaan haettiin jäseniä myös ympäristökunnista, Kuhmoisista, Korpilahdelta ja Koskenpäältä. Jäsenkunta laajeni heti alkuvuosina ja mukaan tulijat ottivat asian omakseen. Nyt 30-vuotisen toiminnan jälkeen ollaan tasapäisenä Ajokoirayhdistyksen kanssa, jos asiaa mitataan jäsenmäärän ja toiminnan perusteella. Kummankin yhdistyksen jäsenmäärä on nyt n. 150 maksavaa jäsentä. Vielä pitää mainita sellainen asia, että vaikka alkusysäyksen toimintaan antoivat harmaat hirvikoirat, minkäänlaista rotuerottelua ei ole harrastettu, vaan kaikki hirveähuokkuvat rodut omistajineen ovat olleet tervetulleita toimintaan mukaan. Eikä säännöissä ole mainintaa, etteikö lintua haukkuvien koirien kokeita voitaisi järjestää, olisi suorastaan toivottavaa, että tämä koemuoto saataisiin käynnistettyä yhdistyksessä. Hirvenhaukkukokeissa suomenpystykorvat ovat toki olleet vahvasti mukana.

10 vuotta toimittiin Ajokoirayhdistyksen jaostona. Se oli toiminnan aikaa ja opettelua siihen. Järjestettiin kohta perustamisen jälkeen arvokisojakin, lännen lohkon valinnat harmaille hirvikoirille, harmaiden SM-haukut ja harmaiden narttujen mestaruushaukut viettiin kunnialla läpi jaosto-aikana.

Sitten tuli aika itsenäistyä. **Jaakko Rönkkä** Jämsänkoskelta valittiin jaoston puheenjohtajaksi, hän teki arvokkaan työn rekisteröidessään Jämsän Seudun Pystykorvat omaksi itsenäiseksi yhdistykseksi. 10 vuotta oltiin Ajokoirayhdistyksen siipien suojassa, siitä kiitos Ajokoirayhdistyksen silloisille päättäjille, olitte avarakatseisia ja metsästyskoiratoimintaa ymmärtäviä.

Tämä on muistelu Jämsän Seudun Pystykorvien perustamiseen johtaneista tapahtumista. Paljon on kalenterin sivuja kääntynyt niistä ajoista, paljon on tehty töitä metsästyspystykorvien kanssa, paljon on saatu arvokasta tukea kotijoukoilta, on uhrattu vapaa-aikaa, on vietetty aikaa metsissä, valvottu öitä, on käyty näyttelyissä, kilpailuvietti ja koiran taitoihin ja osaamiseen luottaminen on vienyt kokeisiin, kilpailuihin ja näyttelyihin. Jotain ihmeellistä tässä harrastuksessa on, kun pettymyksetkin, joita pitkässä juoksussa pakostakin tulee, kannustavat vaan jatkamaan ja yrittämään yhä uudelleen.

Tähän loppuun pitäisi luetella pitkä lista vuosien saatossa kertyneitä hyvien hirvikoirien saavutuksia ja isäntien nimiä, siellä olisi Suomen mestareita ja mestarittaria, moninkertaisiakin, paljon piirinmestareita, kansainvälisten kokeiden voittajia, oman yhdistyksen mestareita,

Messuhallin voittajia jne. Toistan kuitenkin vain kolmen koiran nimet: *Kruunupään Hilu*, *Kruunupään Tate ja Ara*. Nämä koirat tämän kaiken laittoivat alulle.

Jämsässä 1. 9. 2007

Aimo Enroos

Jämsän seudun pystykorvat